

(BBC, 2.2.2010)

Питање из наслова себи поставља све већи број људи широм света, и то у тренутку када број случајева заразе опада, а расту залихе неупотребљених вакцина.

Савет Европе покренуо је истрагу о поступању према пандемији грипа H1N1; неки тврде да пандемије никада није ни било, и да је Светска здравствена организација можда под претераним утицајем фармацеутске индустрије.

Одмах по појављивању вести о избијању свињског грипа у априлу 2009. године, доктор Кејџи Фукуда из Светске здравствене организације предузео је широку акцију.

Наиме, још од времена САРС-а и птичјег грипа, Фукуда и његови службеници припремали су се за нови смртоносни вирус грипа. Али, да ли је свињски грип био баш тај вирус?

Хиљаду случајева није пандемија

Пратећи како се организација припрема за одговор на ширење болести, немачки епидемиолог Волфганг Водарг није могао да схвати како то да хиљаду случајева заразе, у граду од двадесет милиона житеља као што је Мексико Сити, могу да буду истинска пандемија:

"Оно што смо доживели у Мексико Ситију био је врло благ грип, који није усмртио више људи него што је то уобичајено, већ напротив – чак мање него што је уобичајено. То што је благи грип, који се брзо ширио, наједном употребљен као пандемија, било је нешто сасвим ново. Питао сам се зашто Светска здравствена организација чини такву глупост", каже он.

Међутим, нова дефиниција Светске здравствене организације за пандемију темељи се само на ширењу болести, а не на њеној озбиљности, и 11. јуна, њен генерални директор Маргарет Чен објавила је да се свет нашао на прагу пандемије грипа.

Земље широм планете почеле су да своје планове за случај пандемије спроводе у дело, трошећи новац из својих здравствених буџета за вакцину која није била потребна.

Корист за фармацеутске компаније

И неко је, на крају крајева, из свега тога заиста извукао корист.

У финансијском кварту Цириха, финансијски аналитичар и специјалиста за пословање фармацеутских компанија Кристоф Егман пратио је резултате произвођача вакцина Новартиса у последња три месеца 2009. године.

"Новартис је у четвртном кварталу укњижио продају вакцина у вредности од 1,4 милијарди америчких долара. То је за милијарду више него прошле године. Та милијарда зарађена је искључиво од продаје вакцина за пандемију грипа H1N1. Свињски грип дао је велики подстицај бизнису производње вакцина", каже он.

Последњих година Светска здравствена организација ушла је у партнерство са фармацеутском индустријом – али како је то партнерство текло током пандемије?

Светска здравствена организација одлучује када је наступила пандемија, а потом произвођачи лекова, од којих многи сада имају представнике који је саветују, могу да испоруче своје вакцине огромном светском тржишту.

Пандемија је добра за наш бизнис

У блиставом седишту Новартиса у Базелу посетиоци могу да виде промотивне филмове који хвале компанију. Шеф одељења за производњу Андрин Освалд каже да су пандемије добре за бизнис:

"Очигледно је да смо ми бизнис и да правимо производе за које се надамо да ће некеме требати и да ће тај бити спреман да за њих плати. То је оно што ми радимо – у противном, зашто бисмо постојали? Дакле, ако постоји потреба за новом вакцином и нека влада жели ту вакцину, са пословне тачке гледишта – да, то је добро ... Ми их припремамо за случај да једног дана буду потребне – и то је сасвим јасно", истиче он.

Међутим, да ли у комитету за ванредне ситуације који саветује Светску здравствену организацију о свињском грипу има људи који су повезани са фармацеутском индустријом?

Упитан о могућем постојању сукоба интереса, главни портпарол организације Грегори Хартл рекао је само следеће:

"О сукобу интереса и декларацијама о интересима је вођена расправа унутар комитета за ванредне ситуације. Имена још нису јавно саопштена, јер комитет је још увек тело у заседању и сматрао је да је могућност непотребног притиска на његове чланове, у тренутку када доноси одлуке од друштвеног и економског значаја, у тој мери велика да је за сада имена боље држати у тајности."

Истрага Савета Европе

Управо ова тајновитост подстакла је Савет Европе да покрене истрагу, која има подршку лекара попут Волфганга Водарга:

"Морамо да утврдимо постоји ли непотребан утицај индустрије унутар тог приватно-јавног партнерства у Светској здравственој организацији. Фармацеутској

Где је нестао свињски грип?

Пише: BBC

среда, 03 фебруар 2010 01:10

индустрији потребни су пацијенти, болесници – тако зарађују више - и њени деоничари имају потпуно сасвим другачије интересе од интереса здравствених службеника", каже Водарг.

Светска здравствена организација саопштила је да ће сповести истрагу, али тек када пандемија буде окончана.

Упркос опадању броја случајева свињског грипа, датум краја пандемије још се не објављује.

Као водеће светско тело задужено за здравство, са огромном одговорношћу у борби против АИДС-а, маларије и туберкулозе, Светска здравствена организација ће ипак пре или касније морати да разјасни како се тачно понела према свињском грипу.

У противном, када следећи пут дође до пандемје, свет њене савете можда неће узети тако озбиљно.